

بسمه تعالی

گزارش جلسه کرسی ترویجی جناب دکتر باغبان زاده امشه:

سومین نشست از سلسله جلسات کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره دانشگاه گیلان در سال ۱۴۰۱ با موضوع **ارائه نقد دیدگاه ابن تیمیه در باب مکانندی خداوند بر اساس سخنان امام علی (ع) در منابع فریقین** روز چهارشنبه، ۳۰ شهریورماه راس ساعت ۱۲ در اتاق شورای دانشکده ادبیات و علوم انسانی برگزار شد و دکتر محمدرضا باغبان زاده، عضو هیات علمی گروه معارف اسلامی، به عنوان صاحب کرسی به ارایه مطالب خود پرداختند. ایشان در ابتدا ضمن ارایه توضیحاتی پیرامون مفاهیمی چون جسمانیت، مکانندی، فوقیت، استوا و ... به بررسی مبحث مکانندی در قرآن و اندیشه ابن تیمیه پرداختند. نزول شبانه خداوند بر زمین، جلوس بر عرش، قرار گرفتن خداوند در برابر نمازگزار و ... از جمله موضوعاتی بود که توسط دکتر باغبان زاده مورد اشاره قرار گرفت. سپس ایشان به ذکر آرای امام علی (ع) در نفی حلول پذیری و بینونیت و رفع هرگونه شائیه مکانندی از سوی ایشان پرداختند. در نگاه امیر المومنین (ع) خداوند منزّه از اتخاذ هرگونه مکان و مسکن است و محدود به مکان نیست و صفاتی همچون نزدیکی یا بلندی درباره خداوند، نباید به معنای نزدیکی یا بلندی مکانی در نظر گرفته شود. نفی مکانندی خداوند در منابع اهل سنت موضوع دیگر سخنرانی صاحب کرسی بود. ایشان ضمن واکاوی منابع مشهور اهل سنت در ادامه به نقد دیدگاه ابن تیمیه پرداختند و پیشفرضهای وی را بر اساس تکیه بر آرای سلف مورد بررسی قرار دادند.

پس از پایان ارایه دکتر باغبان زاده، ناقدان محترم، جناب دکتر کریمیان و جناب دکتر ابراهیم قاسمی روشن به طرح نظرات و نقد کرسی مربوطه پرداختند. در ابتدا دکتر کریمیان ضمن ذکر موضوع کارکردهای عملی بحث در کنار کارکردهای معرفتی و علمی، بر تعریف درست مبحث مکانندی اشاره کردند و تعریف ارایه شده در پژوهش را ناکافی دانستند. همچنین ایشان اشاره کردند که بحث‌هایی چون جسمانیت و فوقیت و ... ربطی به مکانندی ندارد. همچنین در خصوص تعبیر فریقین در منابع اهل سنت پیرامون بحث مکانندی نیز مطالبی ایراد شد. همچنین عنوان شد برخی از مطالبی که در پژوهش از قول امام علی (ع) گفته شده متعلق به ایشان نیست و در هیچ منبع معتبری نیامده است. در ادامه دکتر کریمیان به مساله نگاه ظاهری یا تاویلی ابن تیمیه اشاراتی داشتند و نکاتی را در این باره مطرح کردند. در ادامه جناب دکتر قاسمی روشن برخی مباحث نظیر ناکافی بودن ترجمه‌های صورت گرفته از متن عربی روایات را مورد توجه قرار دادند و اشاره داشتند که با توجه به عنوان پژوهش باید در منابع فریقین به دنبال روایاتی از امام باشیم نه اینکه از منابعی چون نهج البلاغه سند پیدا کنیم. همچنین ایشان ایراداتی بر مبحث حدوئیت به کار رفته در پژوهش وارد نمودند. در آخر و بعد از استماع نظرات و پاسخ‌های دکتر صدراآ، جلسه با ذکر صلواتی بر محمد و آل محمد (ص) پایان یافت.